

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-030-и назди Пажухишгоҳи рушди маорифи ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (ш. Душанбе, кӯч. Айнӣ, 126)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ёров Акмал Боронович дар мавзуи «Истифодаи технологияи иттилоотӣ-иртиботӣ дар баландбардории сифати таҳсилоти кӯдакони синни калони томақтабӣ (дар муассисаҳои таълимии томақтабии Тоҷикистон)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.06 – Назария ва методикаи тарбия (13.00.06.01 - Назария ва методикаи тарбияи томақтабӣ) пешниҳод гардидааст.

Бояд қайд кард, ки дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти кишвар, аз он ҷумла дар муассисаҳои таҳсилоти томақтабӣ, бе истифодаи технологияҳои муосири компютерӣ хусусан технологияи иттилоотӣ-иртиботӣ (ТИИ) тасаввур кардан имконнопазир аст. Он таваҷҷуҳи ҳамаи табақаҳои иҷтимоӣ, кормандон ва фаъолони ҷомеаро ба худ ҷалб намуда, фаъолияти касбию тарзи ҳаётгузаронии одамонро тағйир дода, сарчашма, роҳ, усул ва яке аз воситаҳои таъсиррасонӣ дар амали аз худ кардани дониш, маҳорату малака, шаклгирии ҷаҳонбинӣ, дигаргуншавии тарзи ҳаётгузаронии хурду бугурги ҷомеаи муосир гардидааст. Мавзуи таҳқиқоти муҳаққиқ Ёров А.Б. ба яке аз масъалаҳои калидии ин раванд – истифодаи технологияи иттилоотӣ-иртиботӣ дар баландбардории сифати таҳсилоти кӯдакони синни калони томақтабӣ дар муассисаҳои таълимии Тоҷикистон бахшида шудааст.

Асосҳои ташкилию ҳуқуқии муассисаҳои томақтабӣ дар ҳуҷҷатҳои меъёрӣ-ҳуқуқии соҳаи маориф ҳамчун зинаи аввали низоми маорифи Тоҷикистон муайян карда шудаанд. Мақсад ва муҳтавои мазмун ва шаклҳои ташкили корҳои таълиму тарбиявӣ ва рисолати иҷтимоӣ-

педагогии онҳо дар Стандартҳо, барномаи таълиму тарбиявӣ барои кӯдакон то ба мактаб қадам ниҳодан аз нигоҳи илмию амалӣ баррасӣ ба кормандони муассисаҳои томактабӣ, волидайнӣ кӯдакон ва кулли шахсони масъули соҳа арзёбӣ гардидаанд. Масъалаҳои фарогирии кӯдакон ба ин соҳа, рушди теъдоди муассисаҳои томактабии шаклҳои гуногуни моликият, беҳдошти сифати кори таълиму тарбиявӣ низ дар маркази диққати давлат ва Ҳукумати кишвар, махсусан Пешвои миллат, асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон гардида истодааст. Талаботи пешрафти ҷомеа, рушди кӯдакони муосир зерин таъсири шароитҳои ҷаҳонишавӣ, болоравии талаботҳои мактаб ба сатҳи донишу тасаввурот, маҳорату малакаҳои донишомӯзӣ зарурияти таҳқиқу баррасии таъсири ТИИ ба раванди таълиму тарбиявии кӯдаконро талаб менамояд.

Муҳаққиқ Ёров А.Б. бо назардошти мақсаду вазифаҳои муассисаҳои томактабӣ дар таълим, тарбия ва инкишофи шахсияти кӯдакон кӯшиш намудааст, воридсозии технологияи иттилоотӣ-иртиботии муосирро ҳамчун роҳ, усул, воситаи баланд бардоштани сифати таҳсилоти кӯдакон, яъне раванди таъсиррасонии мақсадноки мураббияҳо бо донишу тасаввурот, маҳорату малакаҳои кӯдакон таҳқиқу баррасӣ намояд. Иҷрои ин амал дар татбиқи мақсадҳои дар пешистода саривақтӣ ва муҳим аст. Кӯдакони имрӯзаи ҷомеа аз истифодаи ТИИ дар канор буда наметавонанд ва дар ҷомеа ҳар як навгонҳои техникӣ диққати онҳоро ба худ ҷалб мекунад, тавачҷуҳ ва шавқу рағбати бо азхудкунии маълумоту донишҳои нав доранд, ки онҳоро бояд калонсолон бо таври мақсаднок, саривақт ва арзишманд қонеъ гардонанд.

Хеле назаррас аст, ки масъалаи идоракунии муассисаҳои томактабӣ бо истифодаи ТИИ махсус таъкид гардидааст ва зарурият ва роҳи амалӣ гардонидани онро вобаста ба сохтори муассисаҳои томактабӣ

дар расм пешниҳод намудааст. Иҷрои ин амал ба муассиса барои минбаъд таъмин намудани муҳити ягонаи иттилоотӣ мусоидат мекунад.

Дар таҳқиқот интихоби истифодаи намудҳои ТИИ дар муассисаҳои томактабӣ дар асоси баҳисобгирии хусусиятҳои синнусолии кӯдакони синни томактабӣ, имконияту шароити мавҷуда мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дода шудааст. Арзишмандии ҳар яки онҳо вобаста ба соҳаҳои омӯзиш: инкишоф додани нутқ, ташаккулдиҳии тасаввуротҳои аввалини математикӣ, шиносӣ бо адабиёти бадеӣ, расмкашӣ, шаклҳои фаъолият-машғулиятҳои таълимӣ, бозикунӣ, ки ҳар яки онҳо ба иҷрои вазифаи муайян таълиму тарбиявӣ равона гардидаанд, тавзеҳ дода шудаанд. Махсусан, бозихҳои компютериӣ фикрӣ, ки ба рушди ақлию зехнии кӯдакон мусоидат менамоянд, дар таҳқиқот хеле арзишманд арзёбӣ гардидааст, ки истифодабарии ташкилёбии онҳо ҳам дар таҳқиқоти илмӣ ва ҳам таҷрибаи амалӣ эътироф карда шудаанд.

Натиҷаи назарсанҷии кормандони муассисаҳои томактабӣ ҷонибдорӣ онҳоро бо истифодаи ТИИ тасдиқ мекунад, вале сатҳу сифати омодагии онҳо ба истифодаи тамудҳои технологияи иттилоотӣ ва иртиботӣ дар зинаи паст қарор дорад.

Асосноккунии нуқтаҳои илмӣ-таҳқиқотии муҳқик аз инҳо бармеоянд:

Асосҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ ва барномавӣ-методи соҳаи таҳсилоти томактабӣ, таҳқиқотҳои илмии олимони ватанию хориҷӣ, ки онҳо дар ҳаллу баррасии масъалаи мазкур дастовардҳо доранд омӯхта шудаанд, ки онҳо дар раванди кори диссертатсионӣ ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Дар кори диссертатсионӣ арзишҳои илмии дар сатрҳои зерин асоснок карда шудаанд:

- Заминаҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ, барномавӣ-методӣ ва илмию амалии ворид намудан ва истифодабарии ТИИ дар фаъолияти таълиму тарбиявии муассисаҳои томактабӣ вучуд доранд;

- Аҳамиятнокии психологӣ-педагогӣ ва афзалияти истифодаи технологияи иттилоотӣ-иртиботӣ дар баланд бардоштани сифати таълими кӯдакон, ки онҳо ҳама вақт иҷрои вазифаҳои тарбиявиرو низ таъмин карда метавонанд, асоснок карда шудааст;
- Усулҳо ва воситаҳои истифодаи ТИИ дар муассисаҳои томақтабӣ арзёбӣ гардидааст, кормандон метавонанд аз онҳо ба таври эҷодӣ истифода бурда, донишу маҳорати касбии худро такмил диҳанд ва болоравии сатҳу сифати дониши кӯдаконро таъмин намоянд;

Автореферат ва интишороти муҳаққиқ мазмуну муҳтавои кори диссертатсиониро фаро гирифтааст ва онҳо ҷавобгӯй ба талаботҳо мебошанд. Аз ин рӯ, кори таҳқиқоти Ҷиров Акмал Боронович барои дифоъ намудан ва соҳиби дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ гардидан тавсия карда мешавад.

Муқарриз:

доктори илмҳои педагогӣ,
профессори Донишгоҳи
давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абуалӣ ибни Сино

Юлдошев У.Р.

Имзои У.Р. Юлдошев -ро тасдиқ менамоям.

Сардори Раёсати рушди кадрҳои
Донишгоҳи давлатии тиббии
Тоҷикистон ба номи
Абуалӣ ибни Сино

Сафаров Б.И.